

ZORGZWAARTEPAKKETTEN

● Voor 2009 kregen zorginstellingen een gemiddeld bedrag per plaats. Nu bepaalt de 'zorgzwaarte' het budget. Voor cliënten die weinig zorg nodig hebben, krijgen zorginstellingen minder geld dan voor mensen met een grotere zorgvraag.

● De zorgzwaarte wordt bepaald door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Dat gebeurt vaak telefonisch. Volgens critici geeft dat geen goed beeld, omdat ouderen zich vaak beter voordoen dan ze zijn en zeggen veel nog zelf te kunnen, terwijl dat niet zo is.

Verschraling zorg

„Telkens gaat de kaasschaaf erover, zodat mensen die dat kunnen zichzelf steeds meer moeten zien te redden. Het personeel was vaak nog dienstbaar. Als iemand vroeg om hulp met douchen of aankleden deden we dat, ook al kan iemand dat nog zelf. We moeten nu vaker nee verkopen, mensen aan hun lot overlaten.”

Marion Schmitz, manager communicatie Sevagram

Zorgen om hulp oudere

Veel zorgcentra moeten beknipten. Oorzaak: de nieuwe verdeling van gelden via zogeheten zorgzwaartepakketten. Het ministerie van Welzijn verzekert dat dit geen bezuiniging is, maar daar denken veel zorginstellingen anders over.

door Geertjan Claessens

Tot voor kort zaten ze nog dagelijks genoeglijk samen, de bewoners van zorgcentrum Catharina Daemen in Brunssum. Maar de gezamenlijke broodmaaltijd 's avonds wordt afgeschaft, omdat de begeleiding te duur is. Dus wordt het eten op de eigen kamer. Omdat veel bewoners een lage zorgindicatie hebben, krijgt de overkoepelende Cicero Zorggroep te weinig geld om de begeleiding te betalen. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) stelt dat de ingevoerde financiering via zorgzwaartepakketten (ZZP's in vaktal) geen bezuiniging is en instellingen extra geld krijgen om eventuele daling van hun budget op te vangen.

Directeur Kina Koster van Cicero weersprekt dat: „De budgetten voor instellingen zijn gemiddeld met 15 procent verlaagd. Het is een ordinaire bezuiniging.” Ze krijgt bijval van cliëntenorganisaties en andere zorginstellingen, zoals Sevagram en Vitalis Woonzorg Groep. Ook die vrezten voor verschraling van de zorg door aanhoudende bezuinigingen. Vitalis vreest de komende drie tot vier jaar een korting van 15 tot 20 procent. Daardoor worden personeelsleden steeds flexibeler ingezet en krijgen ze minder vaak een vast

Het gezamenlijk eten bij zorgcentrum Catharina Daemen in Brunssum wordt

deels afgeschaft: de broodmaaltijd 's avonds moeten bewoners op hun kamer gebruiken.

foto Marcel van Hoorn

contract. En krijgen bewoners en cliënten minder zorg, terwijl ze meer zelf moeten betalen.

„Terugvallen op familie of mantelzorg kan vaak niet omdat mensen geen tijd hebben of niet in de buurt wonen”, zegt directeur Léon Savelkoul van Parc Instenrade, onderdeel van Vitalis. Hoe je het ook wendt of keert, de zorgzwaartepakketten betekenen; inleveren, stelt hij vast.

Ook voor Sevagram betekent de nieuwe vorm van indiceren een achteruitgang. Komend jaar heeft de organisatie nog een sluitende begroting, maar in de verdere toekomst zal het budget steeds minder worden, vreest voorlichtster Marion Schmitz. „Telkens gaat de kaasschaaf erover. Daardoor moeten mensen die dat kunnen zichzelf steeds meer zien te redden. Nu is het personeel vaak nog dienstbaar:

u vraagt, wij draaien. Als iemand vraagt te helpen met douchen of aankleden doen we dat, ook al kan iemand dat misschien nog zelf. In de toekomst moeten we vaker nee verkopen. Dat vereist een cultuurverandering. Het is allemaal minder: geen tijd, geen geld, geen ruimte. Ook voor familieleden die komen helpen, is er minder aandacht. Mensen zullen vaker aan hun lot worden overgelaten, hoe vervelend

we dat ook vinden.” Gevolg van de bezuiniging is dat mensen minder begeleiding krijgen. Het deels vervallen van het eetkamerproject bij Catharina Daemen is daar een voorbeeld van. Bewoners kunnen nog wel tussen de middag onder begeleiding samen warm eten, maar de broodmaaltijd moeten ze op hun kamer gebruiken. Enkele kinderen van bewoners maken bezwaar tegen de maatregel. Ze vrezden dat

sommige bewoners slechter gaan eten en vinden dat de zorggroep de interne financiële problemen afwentelt op de bewoners. Volgens hen 'is gezamenlijk eten belangrijk voor mensen die verder weinig contacten hebben of moeite hebben met eten of drinken'. Daarnaast stellen ze dat door de bezuinigingen meer zorg op de schouders van mantelzorgers terechtkomt.